

POSTANOWIENIE

22 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

na posiedzeniu niejawnym 22 sierpnia 2025 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku M.W.

z udziałem A.W., M.W.1 i D.W.

o stwierdzenie nabycia spadku,

na skutek skargi kasacyjnej M.W.1

od postanowienia Sądu Okręgowego w Sieradzu

z 15 lutego 2024 r., I Ca 592/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. obciąża skarżącą kosztami postępowania kasacyjnego poniesionymi przez wnioskodawcę, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania

sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca uczestniczka M.W.1 powołała się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, podnosząc, że Sąd Okręgowy błędnie przyjął, iż ustalone w sprawie okoliczności nie uzasadniały uznania za ważny testamentu szczególnego, ze względu na szczególne okoliczności, z powodu których zachowanie zwykłej formy testamentu było niemożliwe lub bardzo utrudnione.

Wykazanie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej stawia skarżącemu szczególnie wysokie wymagania. Jak przyjmuje się w utrwalonej judykaturze Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Oczywiste jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, odnosić się do konkretnych, powołanych przez skarżącego przepisów prawa i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała przyjąć, iżby skarga kasacyjna była – w przyjętym rozumieniu – oczywiście uzasadniona.

Zgodnie z art. 952 k.c. testament ustny może zostać sporządzony m.in. wtedy, gdy skutek szczególnych okoliczności zachowanie zwykłej formy testamentu jest niemożliwe lub bardzo utrudnione. *Lege non distinguente* niemożność zachowania zwykłej formy testamentu musi odnosić się do każdej z trzech ustawowych postaci testamentu zwykłego, tj. testamentu własnoręcznego (art. 949 k.c.), notarialnego (art. 950 k.c.) i allograficznego (art. 951 k.c.). Uraz dłoni

spadkodawcy mógłby wprowadzić rzutować na niemożność sporządzenia testamentu w formie własnoręcznej, jednak w skardze kasacyjnej, koncentrując się na utrudnieniach w samodzielnym pisaniu ze strony spadkodawcy, nie wyjaśniono w żadnym zakresie, dlaczego w okolicznościach sprawy niemożliwe lub znacznie utrudnione było także sporządzenie testamentu zwykłego w formach przewidzianych w art. 950 lub 951 k.c. W zestawieniu ze stanem faktycznym sprawy wniosek nie stwarzał tym samym podstaw do przyjęcia, iżby skarga kasacyjna jest zasadna, a tym bardziej, by była ona uzasadniona w stopniu oczywistym i widocznym już *prima vista*.

Ubocznie należało zauważyć, że utożsamienie ze sobą argumentacji mającej uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem podstaw kasacyjnych koliduje z utrwalonym stanowiskiem, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie, stanowi – obok podstaw skargi kasacyjnej i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.) – odrębne i samodzielne wymaganie konstrukcyjne skargi kasacyjnej (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), a ponadto zapoznaje szczególną funkcję wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który zmierza do wykazania, że merytoryczne rozpoznanie skargi pozostaje w zgodzie z publicznoprawnym charakterem tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 i art. 520 § 3, art. 98 § 1¹, art. 108 § 1, art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(K.G.)

[SOP]